

**Seiland/Sievju
nasjonalparkstyre**

Postadresse

9815 Vadsø

Besøksadresse

Kunnskapsparken Alta
Markedsgata3
9510 Alta

Kontakt

Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 41 43 44 01
sftfpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/seiland>

SÁLLIR NATUR AS
Fjordvegen 166
9107 KVALØYA

Saksbehandler Ingunn Ims Vistnes

Vår ref. 2020/6055-7 432.3

Deres ref.

Dato 25.05.2021

Delvis innvilget dispensasjon til landing med helikopter - vegetasjonsanalyser - Sállir natur AS - Seiland nasjonalpark

Vi viser til deres søknad av 23. april 2021. Søknaden ble behandlet av Seiland/Sievju nasjonalparkstyre i styremøte 20. mai 2021. Se vedlagt møteprotokoll og saksframlegg for vurdering av søknaden. Styret fattet følgende enstemmige vedtak:

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd første alternativ gir Seiland/Sievju nasjonalparkstyre dispensasjon til inntil 4 landinger med helikopter til Sállir natur AS for perioden 9. – 27. august 2021. Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for to (2) landinger med helikopter i området mellom prøveflatene ved Sommarsettind og Nordre Steinvannet, og to (2) landinger ved prøveflaten på Seinesfjellet.
- Flyging nær rein og andre brukere av nasjonalparken skal unngås.
- I nasjonalparken skal det ikke flys under 300 m over bakken, med unntak av landing og letting. Flyruta skal legges utenom parken så langt det er mulig.
- For Melkevatnan-området må flyrute og landingssted planlegges i samråd med Bekkarfjord siida.
- Sállir natur AS skal ta direkte kontakt med både Bekkarfjord siida og Bårdfjord siida i reinbeitedistrikt 24A i forkant av flygingen. Bekkarfjord siida: Mikkel Isaksen Eira på tlf 951 88 304 eller Nils Isak I. Eira på tlf 467 98 600. Bårdfjord siida: Nils Henrik Sara på tlf 997 57 032.
- SNO ved Rune Somby skal ha melding senest dagen før flygningen via e-post (rune.somby@miljodir.no) eller melding til mobilnummer 916 22 282. Samme melding sendes til nasjonalparkforvalter Ingunn Ims Vistnes (fmfiivi@statsforvalteren.no eller tlf 41434401).

- Denne dispensasjonen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

Vi minner om at det også skal innhentes dispensasjon fra motorferdselloven fra berørte kommuner.

Klagerett

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet og sendes via nasjonalparkstyret, jamfør forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Ingunn Ims Vistnes
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Alta kommune	Postboks 1403	9506	ALTA
Hammerfest kommune	Postboks 1224	9616	HAMMERFEST
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Statens Hus	9800	VADSØ
Mikkel Isaksen Eira	Njurgoluodda 9	9522	KAUTOKEINO
Nils Henrik Persen Sara	Heammogieddi	9523	KAUTOKEINO

VEDLEGG: UTDRAK FRA MØTEPROTOKOLL, STYREMØTE 20. MAI 2021

**ST 12/2021 Søknad om dispensasjon til landing med helikopter –
Arealrepresentativ naturovervåking (ANO) - Sállir natur AS**

Behandling i møtet

Styret mente det var problematisk med helikoptertrafikk i Melkevatnan-området i barmarksesongen. Dette er kjerneområdet for Bekkarfjord siida, i tillegg til at området er viktig for turgåere på Seiland, og for fugl og annet dyreliv. Samtidig så styret betydningen av kartleggingsprosjektet. Styret ønsket å skjerpe vilkårene i vedtaket, slik at Bekkarfjord siida gis større reell mulighet til å påvirke landingssted og flyrute i Melkevatnan-området.

Vedtak

Følgende tekst ble vedtatt enstemmig:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd første alternativ gir Seiland/Sievju nasjonalparkstyre dispensasjon til inntil 4 landinger med helikopter til Sállir natur AS for perioden 9. – 27. august 2021. Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for to (2) landinger med helikopter i området mellom prøveflatene ved Sommarsettind og Nordre Steinvannet, og to (2) landinger ved prøveflaten på Seinesfjellet.
- Flyging nær rein og andre brukere av nasjonalparken skal unngås.
- I nasjonalparken skal det ikke flys under 300 m over bakken, med unntak av landing og letting. Flyruta skal legges utenom parken så langt det er mulig.
- For Melkevatnan-området må flyrute og landingssted planlegges i samråd med Bekkarfjord siida.
- Sállir natur AS skal ta direkte kontakt med både Bekkarfjord siida og Bårdfjord siida i reinbeitedistrikt 24A i forkant av flygingen. Bekkarfjord siida: Mikkel Isaksen Eira på tlf 951 88 304 eller Nils Isak I. Eira på tlf 467 98 600. Bårdfjord siida: Nils Henrik Sara på tlf 997 57 032.
- SNO ved Rune Somby skal ha melding senest dagen før flygningen via e-post (rune.somby@miljodir.no) eller melding til mobilnummer 916 22 282. Samme melding sendes til nasjonalparkforvalter Ingunn Ims Vistnes (fmfiivi@statsforvalteren.no eller tlf 41434401).
- Denne dispensasjonen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

Vi minner om at det også skal innhentes dispensasjon fra motorferdselloven fra berørte kommuner.

VEDLEGG: SAKSFRAMLEGG TIL STYREMØTET 20. MAI 21

Arkivsaksnr: 2020/6055-6

Saksbehandler: Ingunn Ims Vistnes

Dato: 03.05.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	12/2021	20.05.21

ST 12/2021 Søknad om dispensasjon til landing med helikopter – Arealrepresentativ naturovervåking (ANO) - Sállir natur AS

Vedlegg: Søknad fra Sállir natur AS av 23. april 2021.

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd første alternativ gir Seiland/Sievju nasjonalparkstyre dispensasjon til inntil 4 landinger med helikopter til Sállir natur AS for perioden 9. – 27. august 2021. Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for to (2) landinger med helikopter i området mellom prøveflatene ved Sommarsettind og Nordre Steinvannet, og to (2) landinger ved prøveflaten på Seinesfjellet.
- Flyging nær rein og andre brukere av nasjonalparken skal unngås.
- I nasjonalparken skal det ikke flys under 300 m over bakken, med unntak av landing og letting. Flyruta skal legges utenom parken så langt det er mulig.
- Sállir natur AS skal ta direkte kontakt med både Bekkarfjord siida og Bårdfjord siida i reinbeitedistrikt 24A i forkant av flygingen, og informere om tidspunkt og flyrute. Mindre justeringer i flyrute og landingssteder skal vurderes dersom dette er ønskelig fra reindriften. Bekkarfjord siida: Mikkel Isaksen Eira på tlf 951 88 304 eller Nils Isak I. Eira på tlf 467 98 600. Bårdfjord siida: Nils Henrik Sara på tlf 997 57 032.
- SNO ved Rune Somby skal ha melding senest dagen før flygningen via e-post (rune.somby@miljodir.no) eller melding til mobilnummer 916 22 282.
- Denne dispensasjonen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

Vi minner om at det også skal innhentes dispensasjon fra motorferdselloven fra berørte kommuner.

Søknaden

Sállir natur AS søker om landingstillatelse for helikopter i Seiland/Sievju nasjonalpark i forbindelse med forskningsprosjektet Arealrepresentativ naturovervåking (ANO). Firmaet har tidligere søkt om og fått dispensasjon til å sette ut fastmerker (korte metallrør) på flatene hvor vegetasjonen skal registreres.

ANO-prosjektet er et overvåkingsprogram i regi av Miljødirektoratet, og skal overvåke endringer i artssammensetning, naturtyper og vegetasjonsdekning i fastlands-Norge over tid. Prøveflatene i prosjektet er tilfeldig generert, og fire av disse prøveflatene har havnet innenfor Seiland/Sievju nasjonalpark. Hver flate er på 500 x 500 meter. Innenfor hver flate skal 18 ruter på 1 x 1 m analyseres. Det vil bli satt ned i alt 36 korte metallrør i hver prøveflate, som markerer rutene som skal analyseres.

Fastmerkingen vil skje første gang Sállir natur AS besøker området, og planlegges i 2021 for Seiland. Registreringer vil skje hvert femte år, og det er ikke satt sluttdato for prosjektet.

To personer bruker en hel dag på å analysere en prøveflate. Prosjektet søker om 5 landinger. Kontaktperson Hilde Riksheim Tandstad opplyser på telefon at det er tenkt en landing ved Suovvaleakši for å sette av to personer, og at helikopteret så flyr videre til Melkevatnan-området for å sette av to personer. Her etableres camp, og prøveflatene ved Sommarsettind og Melkevatnan nås herfra. Personene fra Suovvaleakši går til campen når de er ferdige med registreringene. Helikopteret kommer tilbake etter 3-4 dager, lander ved Melkevatnan igjen, og flyr dem videre til punktet ved Seinesfjellet. Så hentes dem etter maks et døgn. Prosjektet søker derfor om to landinger ved Seinesfjellet, to landinger ved Melkevatnan og en landing ved Suovvaleakši.

De fire prøveflatene innenfor Seiland nasjonalpark, fra søknaden til Sállir natur AS.

Regelverk

Søknaden blir vurdert etter:

- Forskrift for Seiland nasjonalpark
- Naturmangfoldloven
- Forvaltningsplan for Seiland nasjonalpark – Sievju álbmotmeahcci (2017)

Forskrift for Seiland nasjonalpark

Formålet med nasjonalparken er *«å bevare et alpint kystlandskap med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen, bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster og verne om kulturminner. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»* (Verneforskriften § 2).

Dyrelivet skal fredes mot unødige forstyrrelse, jmfør verneforskriften § 3 punkt 3.1 og 5.1.

Det er forbud mot motorisert ferdsel på land og ferskvann, og i lufta under 300 meter, jmfør verneforskriftens § 3 punkt 6.1.

Verneforskriften for Seiland/Sievju nasjonalpark åpner ikke opp for å gi dispensasjon til motorferdsel for forskningsprosjekter. En eventuell dispensasjon kan kun gis med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 48.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 setter svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som *ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig*. Begge vilkår må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne vurderes. Skjønn og instruks fra overordna myndigheter spiller også inn. Adgangen til å gi dispensasjon er snever, og verneforskriften skal ikke uthules gjennom en omfattende bruk av dispensasjoner.

Ifølge naturmangfoldloven (nml) § 7 skal søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8-12.

Miljødirektoratets rundskriv «Forvaltning av verneforskrifter» (M106-2014) omhandler dispensasjon til vitenskapelige undersøkelser (punkt 7.6). Her påpekes det at nytten av et forskningsprosjekt må vurderes opp mot omfanget av de ulemper som forskningen ellers medfører. Forskning som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde, bør kanaliseres utenfor verneområdet. Som regel bør det gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme verneverdier.

Forvaltningsplan for Seiland nasjonalpark (2017)

Forvaltningsplanen sier at «Motorisert ferdsel i nasjonalparken skal holdes på et absolutt minimum». Samtidig sier den at «Forvaltningen av Seiland/Sievju nasjonalpark skal være kunnskapsbasert. Nasjonalparkforvaltningen skal derfor jobbe for å få kartlagt verneverdier og for overvåking av utvalgte verneverdier.»

Vurdering

Helikoptertrafikk kan ha negative effekter på fugle- og dyreliv, og virke forstyrrende for andre brukere av området. Forstyrrelsen er som regel kortvarig og gir kortvarige stressreaksjoner hos dyr, men kan få konsekvenser dersom den skjer i yngletiden, dersom fugler blir skremt bort fra reirplassen eller simler og kalv blir skremt bort fra hverandre. Lavtflyging kan også ha negative konsekvenser for reindrifta dersom det skjer under samling.

Sállir natur AS søker om flyging i et tidsrom som er utenfor hekke- og yngletid, og trolig utenom både kalvemerking og høstsamling for reindrifta. Flygingen skjer derfor ikke på den mest sårbare tiden. Likevel skal man huske på at barmarksesongen er kort i dette området, fra midten av juni til september. Sommeren er viktig for dyr og planter i området, for næringssøk og vekst slik at man står best mulig rustet til vinteren. Av den grunn bør forstyrrelse og motorisert ferdsel holdes på et minimum gjennom hele sommeren.

Det søkes om landing ved følgende prøveflater:

1. Suovvaleakši
2. Sommarsettind
3. Melkevatna – Nordre Steinvannet
4. Seinesfjellet

Naturverdiene i nasjonalparken er stedvis godt kartlagt (jf forvaltningsplanen kapittel 2), men det finnes også områder og arter hvor vi har lite kunnskap (nml §§ 8-9). Prøveflate 2 og 3 ligger i Melkevatnan-området der det er registrert rødlista fuglearter som havelle, blåstrupe og bergirisk. Punkt 1 ligger nær et større myrområde og en kjent lokalitet for tårnfalk og dvergfalk. I nærheten av punkt 2 er det også registrert tårnfalk. Det er ikke kjente forekomster av rødlista planter eller naturtyper på de fire flatene, men dette kan skyldes mangel på kartlegging.

Hele Seiland brukes til reindrift fra april til oktober, og de omsøkte områdene ligger innenfor Reinbeitedistrikt 24 A. Punkt 4 ligger i Bårdfjord siida sitt område, mens punkt 1, 2 og 3 ligger i Bekkarfjord siida sitt område. Punkt 2 og 3 ligger nær merkegjerde og gjeterhytte. Med tanke på siste ledd i formålsparagrafen til nasjonalparken, «*Området skal kunne brukes til reindrift*» bør en

eventuell tillatelse til lavtflyging og landing derfor gis med vilkår om at reindriften varsles i forkant av flyging. På denne måten kan reindriftsutøverne informere søker om hvor reinen mest sannsynlig vil oppholde seg på flygetidspunktet, og det må legges opp til en reell mulighet for reindriften til å påvirke valg av landingssted.

Flygingen vil føre til økt motorferdsel i Melkevatnan-området, som ligger sentralt i nasjonalparken. Dette er det mest besøkte området for turgåere i parken, og er også kjerneområdet til Bekkarfjord siida. Det er allerede ett landsdekkende forskningsprosjekt som flyr inn til prøveflater i dette området (TOV-E, som registrerer bestandsutvikling til bakkehekkende fugl). Dette prosjektet besøker området to år på rad, og venter så 6 år før neste registrering. Også andre forskningsprosjekt har fått innvilget dispensasjon til landing med helikopter i nasjonalparken og Melkevatnan-området de siste årene. I en vurdering av samlet belastning på økosystemet (nml § 10) må derfor den omsøkte landingen ses i sammenheng med den bruken som allerede er i området. Med tanke på presedens, vurderes det som sannsynlig at det vil komme liknende søknader i årene fremover.

Med tanke på andre ledd i formålsparagrafen, «*Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv (...)*», må nasjonalparkstyret søke å unngå at helikoptertrafikken blir til sjenanse for allmennheten. Det er relativt få turgåere på Seiland sammenliknet med mer tilgjengelige nasjonalparker, men de som kommer søker et spesielt villmarkspreget område uten inngrep og forstyrrelser.

Prosjektet søker om to landinger i Melkevatnan-området og en landing ved Suovvaleakši. Etter samtale med kontaktperson i prosjektet, ble det avklart at det var lagt opp til at personene fra Suovvaleakši skulle gå til camp nær Melkevatnan. Dette er vanskelig å få til, da det er svært risikofyllt å forsøke å krysse Melkelva. Forvalter foreslår i stedet at prøveflaten ved Suovvaleakši nås til fots fra Store Bekkarfjord. Det går et kjørespor fra fjorden og opp til prøveflaten som vil være enkelt å følge. På den måten reduserer man helikopterflygingen i området.

Naturmangfoldloven § 11 om å pålegge tiltakshaver å dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet vurderes til ikke å være aktuelt i denne saken.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) vurderer forvalter at bruk av helikopter er det mest rasjonelle transportmiddelet for å transportere forskerne til de relativt utilgjengelige områdene, med unntak av prøveflaten ved Suovvaleakši som kan nås til fots fra fjorden.

Miljødirektoratets rundskriv «Forvaltning av verneforskrifter» (M106-2014) sier at nytten av et forskningsprosjekt må veies opp mot ulempene det medfører. ANO-prosjektet er et kartleggingsprosjekt på overordnet nivå. Nasjonalparken hadde kanskje hatt mer nytte av et prosjekt som fokuserte på artsrike eller sårbare områder innenfor parken, noe man ikke oppnår med fire tilfeldig valgte prøveflater. Prosjektets nasjonale betydning er imidlertid viktig å støtte opp om, da det vil gi en helhetlig beskrivelse av status og utvikling av naturtypene i fastlands-Norge.

Konklusjon

Forvalter innstiller på at prosjektet får dispensasjon til to landinger på Seinesfjellet og to landinger i Melkevatnan- området. Prøveflaten ved Suovvaleakši kan nås til fots fra fjorden. Dette vil redusere helikopterflygingen i kjerneområdet av nasjonalparken, samtidig som forskningsprosjektet kan la seg gjennomføre. Tiltaket vurderes i sammenheng med annen belastning på området, og ut fra betydningen av verneverdiene i området.

I henhold til naturmangfoldloven § 48 skal tiltaket ikke stride mot verneformålet og ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Med reduksjonen i antall landinger vurderer forvalter det slik at dette er oppnådd. Søknaden kan derfor delvis innvilges med vilkår.